Eduskunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

ASIA: O18/2023 VP SATOTILANTEEN JA KUSTANNUSKEHITYKSEN VAIKUTUKSET MAATILOILLA

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC) kiittää mahdollisuudesta tuoda maa- ja metsätalousvaliokunnalle SLC:n näkemykset satotilanteesta ja kustannuskehityksestä.

Yleisesti

Kulunut satokausi on ollut monelta kannalta katsoen erittäin haasteellinen. Kevään ja kesän kuivuus on vaikuttanut nurmi- ja viljasatoihin mutta suurin vaikutus satoihin aiheutti syksyn pitkät sadejaksot. Satotilanne on maassa erittäin vaihteleva. Tietyillä alueilla on saatu normaalitason sadot kuin taas muualla todella heikot sadot. Tulevina kuukausina saadaan varmuutta sadon laadusta ja hometoksisuustasoista. Näillä on suuri vaikutus viljasadon lopulliseen käyttöön.

Tämän vuoden kasvinviljelykauteen siirryttiin haasteellisesta tilanteesta. Viljamarkkinoilla oli suuria haasteita sekä hinnoittelun että tuotantopanosten osalta. Kotieläinpuolella oli nähtävissä, että tuottajahinnat eivät seuraa kustannuskehitystä.

Maatalouteen kohdistettu energia- ja lannoitekustannustuki turvasi tämän kasvukauden ainakin lannoitteiden osalta. Energiakustannustuen osalta arvio energiahinnasta oli liian korkea.

Yksi suuri kustannuserä maataloudelle ja tulevaisuuden tuottajille on vallitseva korkotaso. Investoivilla tiloilla on korkotuen kautta tietty osa investoinnista turvattu tiettyyn korkotasoon mutta yleensä investoinnille tarvitaan myös muuta lainaa, johon nykyinen korkotaso näkyy suoraan.

Maatalouden kannattavuuden osalta olisi tärkeätä, että kilpailulain, elintarvikemarkkinalain ja julkisen hankintalain muutokset, jota pääministeri Orvon hallitusohjelmassa tuodaan esille. Näiden lakien muutosvalmistelu tulisi aloittaa ja valmistelu pitäisi saada nopeasti valmiiksi.

Tämän vuoden tukijärjestelmämuutos tulee myös vaikuttamaan tuotannon kannattavuuteen, mutta suurin merkitys muutoksella on kuitenkin siinä, että tukimaksatukset siirtyvät ja tämä aiheuttaa tilatasolla haasteita maksuvalmiuden kanssa.

Kasvinviljely

Kasvinviljelykseen on viimeisten vuosien aikana vaikuttanut monta erilaista tilannetta. Tänä vuonna säät vaikuttivat todella paljon. Erityiskasvien osalta on todettu, että onnistuakseen

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0

viljelyksessä tarvitaan sadetusta. Tämä on turvannut osittain sipuli- ja omenasadot Ahvenanmaalta. Sadetuksen tärkeys näkyy myös peruna- ja sokerijuurikastuotannossa mantereella. Tuleva viljelykausi on jo aloitettu ja kiinnostus syysviljojen viljelyyn on vieläkin suuri. Alkukesät ovat viimeisten vuosien aikana olleet haaste kevätviljoille. Tämä suosii syysviljojen viljelyä. Tulevaa kausikautta ajatellen lannoitemarkkinoiden toimivuutta voidaan kyseenalaistaa. Yksi varteenotettava yritys ei ylläpidä jatkuvaa lannoitekauppaa. Tulevalle kasvukaudelle myös siemenviljan saatavuus voi olla haasteellinen.

Kotieläintalous

Kotieläintuotannossa suurimmat kustannusmuutokset löytyvät energia ja rehuissa. Hintataso maidon ja sianlihan osalta on tähän asti ollut nousussa ja toivotaan että hintataso säilyy. Maidossa on kuitenkin tiedotettu, että tuottajahinta alenee. Nautasektorin osalta kuluttajat ovat enemmän suosineet muita lihatuotteita, joka luo hintapaineita. Kotieläintuotannon osalta maksuvalmiuteen vaikuttaa tukimaksuaikataulu ja tällä hetkellä epäsuotuisin aikataulu löytyy yksimahais-, ja AB alueen nauta-alan EU-palkkiossa sekä C-alueen EU-sonnipalkkioissa. Kotieläintalouden osalta suuria haasteita tuo lintuinfluenssa, ASF ja salmonella torjunta. Siantuotannon osalta olisi todella tärkeätä, että valtio tulevaisuudessa vahvemmin sitoutuisi yhdessä tuottajien kanssa salmonellan torjuntatoimintaan.

Puutarhatalous

Kasvinhuonetuotannon osalta kesän säillä ei ole ollut niin suurta vaikutusta. Säät kuitenkin vaikuttavat kiinteän polttoaineen saatavuuteen eli hakkeeseen ja varsinkin turpeen saatavuuteen. Tämä vaikuttaa myös kasvualusturpeen saatavuuteen. Kasvihuonetuotannossa ostettujen tuotantopanosten määrä on suuri, ja näissä on tapahtunut suuria hintamuutoksia. Kasvihuonetuotanto on tällä hetkellä suhteellinen hyvin tasapainossa kulutuksen kanssa, joka on pitänyt yllä tuottajahintaa. Tiettyä haastetta aiheutti yhden kauppaketjun ilmoitus lyhennetyistä maksuajoista. Lyhennetyt maksajat astuivat voimaan uuden elintarvikemarkkinalain kautta 1.5.2023.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback, toiminnanjohtaja

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
tfn (09) 586 0460, fax (09) 694 1358
www.slc.fi, fornamn.efternamn@slc.fi
Hemort: Helsingfors, FO-nummer 0215327-0